

“Per primer cop s’incorporaven les dones a la funció pública”

“Durant els setges de Girona es van mobilitzar pels seus fills, no per la pàtria”

“Era una organització muntada i constituïda per dones que, a més, tenia un funcionament democràtic”

Fèlix Xunclà, autor de la publicació sobre les heroïnes de Santa Bàrbara QUIM PUIG.

La Festa dels Setges de Girona

[<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2192602-la-festa-de-ls-setges-de-girona-homenatjara-les-heroïnes-de-santa-barbara.html>]

està dedicada avui a la memòria de les heroïnes de Santa Bàrbara, una companyia de dones autoorganitzada que assistia els combatents. Fèlix Xunclà, responsable de Pedres de Girona [<http://www.pedresdegirona.com/>] juntament amb Assumpció Parés, és autor d'una publicació [<http://web.girona.cat/documents/20147/294355/Revista-Companyia-Dones-Santa-Barbara.pdf>] que destaca el caràcter pioner d'aquestes dones.

Qui eren les heroïnes de Santa Bàrbara? Era una unitat civil només de dones que durant el setge de Girona de 1809 atenia els

combatents portant-los aigua, aiguarent o pólvora, curant els ferits o evacuant els més greus i els morts. En un dia s'hi van apuntar gairebé 150 dones de totes les edats i condicions socials. La van impulsar dones que ja provenien d'un entorn militar. Es distingien per un braçal vermell sobre el colze del braç esquerre. No van agafar el fusell, perquè no era la seva comesa i tampoc no els ho haurien permès. Però puntualment sí que en van agafar, perquè si cau un soldat mort al teu costat i et ve un enemic, òbviament agafaràs l'arma i li dispararàs. Ens consta que una d'elles, Josepa Demà, va disparar tantes vegades un fusell que amb el retrocés de l'arma va quedar ben contusionada. Absolutament totes aquestes dones es van jugar la pell, i moltes la hi varen deixar. A més, 131 varen ser premiades amb medalles al valor. Va ser una companyia pionera? Per primer cop s'incorporaven les dones a la funció pública. A més, era una organització muntada per dones i constituïda per dones. Tenia un funcionament democràtic, perquè elles decidien per votació com s'organitzaven els càrrecs. Anteriorment, l'únic que s'hi podia assemblar eren les cantineres de França o la Gran Bretanya, però hi tenen poca a cosa veure perquè aquestes es limitaven a vendre vi als combatents dels règims que acompanyaven. Per trobar una unitat similar més endavant, formada només per dones, hauríem d'avançar fins a la Creu Roja. Va haver-hi reticències de la societat civil? Cap ni una. Començaven a bufar uns aires més lliberals i la dona s'anava incorporant una mica, i molt a poc a poc, a la vida civil. Per què van passar de ser la companyia de Santa Bàrbara a ser les heroïnes de Santa Bàrbara? Ferran VII, a la seva tornada de l'exili, va intentar diluir les idees lliberals que començaven a imperar. Aquesta denominació d'heroïnes les situava en un pla mític. Ja no eren dones, sinó heroïnes que estan en una altra esfera. Que sí que ho eren, d'heroïnes, perquè es van jugar la pell per ajudar els seus conciutadans. Com va ser el funcionament de la companyia? En un dia es van apuntar prou dones per fer la unitat i en quatre dies van fer la primera prova. Hi ha documents que diuen que la seva resposta va ser tan ràpida i eficient que van deixar tothom esmaperdut. Cal dir que les ordres els podien arribar de qualsevol escalafó militar, però elles eren totalment autònomes dintre de la seva estructura. Eren dones del poble, acostumades a treballar. Es van mobilitzar pels seus fills, no per la pàtria. No responien a un ideari polític ni a una jerarquia

rígida. Treballaven pels seus conciutadans. I ho feien a primera línia de foc. Sembla que fins i tot van rebre algun reconeixement inesperat. Ferran VII va passar uns dies a Girona quan va tornar de l'exili. Josep Bou, que vivia a la plaça del Vi, va ser el comissionat encarregat d'anar-lo a buscar a Bàscara. Durant l'estada a la ciutat, Ferran VII es veu que va voler conèixer Àngela Bivern, la comandanta d'un dels esquadrons. Diuen que li va besar la mà diverses vegades. Ves a saber amb quines intencions.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 17-09-2022, Pàgina 22

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2193565-per-primer-cop-s-incorporaven-les-dones-a-la-funcio-publica.html>